

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı : 2008/11

Karar Sayısı : 2008/64

Karar Günü : 28.2.2008

R.G. Tarih-Sayı :28.05.2008-26889

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Kandıra İcra Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 28.12.2004 günlü, 5277 sayılı 2005 Malî Yılı Bütçe Kanunu'nun 37. maddesinin (e) fıkrasının Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı savıyla iptali istemidir.

I- OLAY

Kamulaştırmasız el atma nedeniyle takdir edilen maddi tazminata ilişkin olarak alacaklı tarafından başlatılan icra takibi sonucu düzenlenen icra emrinin, fazla hesaplanan faiz miktarı yönünden kısmen iptali istemiyle açılan davada, 2005 Malî Yılı Bütçe Kanunu'nun 37. maddesinin (e) fıkrasının Anayasa'ya aykırılık savını ciddi bulan Mahkeme iptali için başvurmuştur.

III- YASA METİNLERİ

A- İtiraz Konusu Yasa Kuralı

5277 sayılı 2005 Malî Yılı Bütçe Kanunu'nun 37. maddesinin (e) fıkrası şöyledir:

"İlgili kanununda düzenleme yapılincaya kadar, 4.12.1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki kanuni faiz oranı, aylık % 1 olarak uygulanır. Ay kesirleri tama iblağ edilir. Taksitlendirilen veya herhangi bir sebeple ödenmemiş kamulaştırma bedellerinde kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz oranı uygulanır."

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Başvuru kararında, Anayasa'nın 10. maddesine dayanılmış, 153. maddesiyle ilgisi görülmüştür.

IV- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Haşim KILIÇ, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Sacit ADALI, Fulya KANTARCIOĞLU, Ahmet AKYALÇIN, Mehmet ERTEN, Mustafa YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Şevket APALAK, Serruh KALELİ ve Zehra Ayla PERKTAŞ'ın katılmalarıyla 28.2.2008 günü yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle karar verilmiştir.

V- ESASIN İNCELENMESİ

Başvuru kararı ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu Yasa kuralı, dayanan Anayasa kuralları ve bunların gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Başvuru kararında, kanuni faiz oranının 2005 yılı için Bütçe Kanunu ile değiştirilmesi suretiyle kamu kuruluşlarının alacakları için uyguladıkları faiz oranı ile borçları için uyguladıkları faiz oranının farklılaştırılması nedeniyle itiraz konusu kuralın Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürülmüştür.

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesine göre, Anayasa Mahkemesi, yasaların Anayasa'ya aykırılığı konusunda ilgililer tarafından ileri sürülen gerekçelere bağlı kalmak zorunda değildir. Anayasa Mahkemesi taleple bağlı kalmak koşuluyla başka gerekçe ile de karar verebilir. Bu nedenle itiraz konusu kural ilgisi nedeniyle Anayasa'nın 153. maddesi yönünden incelenmiştir.

İtiraz konusu kuralla, ilgili yasada düzenleme yapılınca kadar, 2005 yılında 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun'un 4489 sayılı Yasa'yla değişik 1. maddesindeki, T.C. Merkez Bankası'nın kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranının uygulanmayacağı, bunun yerine "aylık % 1" oranının uygulanacağı belirtilmiştir. 21.4.2005 günlü, 5335 sayılı Yasa'nın 14. maddesiyle, itiraz konusu kuralda gönderme yapılan 3095 sayılı Yasa'nın 1. maddesi değiştirilmiş, aynı Yasa'nın 29. maddesinin (c) fıkrasıyla da 2005 Malî yılı Bütçe Kanunu'nun 37. maddesinin itiraz konusu (e) fıkrası 1.5.2005 günü itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrasında, Anayasa Mahkemesi kararlarının, yasama, yürütme ve yargı organları ile yönetim makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlayacağı öngörülmüştür. Bu kural gereğince, yasama organı, yapacağı yeni düzenlemelerde daha önce aynı konuda verilen Anayasa Mahkemesi kararlarını göz önünde bulundurmamak, bu kararları etkisiz kılacak biçimde yeni yasa çıkarmamak, Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilen kuralları aynen yasalaştırmamak yükümlülüğündedir.

Bir yasa kuralının, Anayasa'nın 153. maddesine aykırılığından söz edilebilmesi için, bu kuralın iptal edilen önceki kural ile aralarında "özdeşlik", anlam ve nitelik ile "teknik, içerik ve kapsam" yönlerinden benzerlik olması gerekir.

İtiraz konusu kuralla "anlam, kapsam ve teknik içerik" yönlerinden aynı kuralı içeren, 2003 Malî Yılı Bütçe Kanunu'nun 51. maddesinin *"İlgili kanununda düzenleme yapılınca kadar, 4.12.1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki kanuni faiz oranı, 1.4.2003 tarihinden itibaren aylık % 2,5 olarak uygulanır. Ay kesirleri tama iblağ edilir. Taksitlendirilen veya herhangi bir sebeple ödenmemiş kamulaştırma bedellerinde kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz oranı uygulanır"* şeklindeki (t) fıkrası, bütçeyle ilgili olmaması nedeniyle olağan yasa konusu olup, bütçe yasasında yer verilmeyeceği gerekçesiyle Anayasa'nın 87., 88., 89. ve 161. maddelerine aykırı görülerek Anayasa Mahkemesi'nin 22.1.2004 günlü, E.2003/41, K.2004/4 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

Daha sonra yürürlüğe giren 2004 Malî Yılı Bütçe Kanunu'nun 49. maddesinin *"İlgili kanununda düzenleme yapılınca kadar, 4.12.1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki kanuni faiz oranı, 1.4.2003 tarihinden itibaren aylık % 1,25 olarak uygulanır. Ay*

kesirleri tama iblağ edilir. Taksitlendirilen veya herhangi bir sebeple ödenmemiş kamulaştırma bedellerinde kamu alacakları için öngörülen en yüksek faiz oranı uygulanır" şeklindeki (o) fıkrasında yer alan benzer hüküm ise 7.6.2005 günlü, E.2004/12, K.2005/35 sayılı kararla Anayasa'nın 153. maddesinin son fıkrasına aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

2005 Malî Yılı Bütçe Kanunu'nun 37. maddesinin itiraz konusu (e) fıkrası da, 2003 ve 2004 yılları Bütçe Kanunlarının Anayasa Mahkemesi'nce iptal edilen daha önceki kurallarla aynı kapsam ve içerikte olduğundan Anayasa'nın 153. maddesine aykırıdır. İptali gerekir.

Kuralın, Anayasa'nın 10. maddesi yönünden incelenmesine gerek görülmemiştir.

VI- SONUÇ

28.12.2004 günlü, 5277 sayılı 2005 Malî Yılı Bütçe Kanunu'nun 37. maddesinin (e) fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğuna ve İPTALİNE, 28.2.2008 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Üye

Haşim KILIÇ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Sacit ADALI

Üye

Üye

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Ahmet AKYALÇIN

Mehmet ERTEN

Üye

Üye

Üye

Mustafa YILDIRIM

Serdar ÖZGÜLDÜR

Şevket APALAK

Esas Sayısı : 2008/11
Karar Sayısı : 2008/64

Üye

Serruh KALELİ

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ